



داروهای اورژانس پیش بیمارستانی همراه با اتفاقات فوریتی

مؤلفین:

دکتر رضا منانی

عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان

سحسین ایرانیپور

پرسنل اورژانس پیش بیمارستانی اصفهان

احمد رهتاد

پرسنل بیمارستان شهید چمران اصفهان

ویراستاران:

دکتر امید احمدی (متخصص طب اورژانس، استادیار دانشکده پزشکی دانشکده علوم پزشکی اصفهان)

دکتر مهرزاد آرتنگ (رئیس اداره اورژانس پیش بیمارستانی - دانشگاه)

دکتر حمیدرضا نیکنام (رئیس اداره اورژانس پیش بیمارستانی شهرستان اصفهان)

سرکار خانم سحر درزی (کارشناس پرستاری - پرسنل اورژانس پیش بیمارستانی)

سرشناسه	: منانی، رضا، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: داروهای اورژانس پیش بیمارستانی همراه با اتفاقات فوریتی / مولفین: رضا منانی، محسن ایرانبور، احمد زهتاب؛ ویراستاران: امید احمدی... [و دیگران].
مشخصات نشر	: اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، معاونت پژوهشی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۶ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	: 978-964-10-2822-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ویراستاران: امید احمدی، مهرزاد آرتنگ، حمیدرضا نیکنام، سحر درزی.
موضوع	: داروشناسی -- اورژانس
سناسه افزوده	: ایرانبور، محسن، ۱۳۶۳ -
سناسه افزوده	: زهتاب، احمد، ۱۳۶۵ -
سناسه افزوده	: احمدی، امید، ۱۳۵۳ -، ویراستار
سناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، معاونت پژوهشی
رندبندی کتبی	: ۱۳۹۳ ۸۵۲ م / ۳۰۱ RM
رده بندی دیویی	: ۶۱۵/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۸۴۹۶۰۰



ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)

نشانی: اصفهان، خیابان جی، صندوق پستی: ۸۱۵۹۵-۱۵۸

تلفن: ۰۹-۳۱-۳۵۳۵۴۰۰۱، فاکس: ۰۳۱-۳۵۴۰۰۰، Email: info@khuif.ac.ir

داروهای اورژانس پیش بیمارستانی همراه با اتفاقات فوریتی

مؤلفین: رضا منانی - محسن ایرانبور - احمد زهتاب

ویراستاران: امید احمدی - مهرزاد آرتنگ - حمیدرضا نیکنام - سحر درزی

• طراح جلد: مهدی اعظمی

• مدیر تولید: فاطمه دادرسی

• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

• نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۳

ناشر همکار: انتشارات اندیشه گویا

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۸۲۲-۲ ISBN: 978-964-10-2822-2

داروهای اورژانس پیش بیمارستانی

این داروها بر اساس دسته دارویی به شرح ذیل می باشد:

۱. سمپاتومیمتیک و گشاد کننده برونش: اپی نفرین، سالبوتامول
۲. آنتی کولینرژیک (پاراسمپاتولیتیک): آتروپین، هیوسین
۳. مسکن سمپاتیک (آدرنرژیک): دوپامین هیدروکلراید
۴. بازر سیستمیک: بیکربنات سدیم
۵. ضد آری می: آبیودارون، لیدوکائین، فنی توئین
۶. ضد تشنج و ضد صرع: فنی توئین، فنوباریتال، دیازپام
۷. نیترات: نیتروگلیسرین
۸. دیورتیک قوس هنله: فوروسماید
۹. ضد هیپرتانسیون: کاپتوپریل، هیدرالازین
۱۰. ضد درد مخدر: سولفات مورفین، متادون
۱۱. ضد درد، مهار کننده عملکرد پلاکت: ASA
۱۲. آنتی دوپامینرژیک، آنتی سایکوتیک: هالوپریدول
۱۳. ضد پارکینسون: بی پریدین
۱۴. گلوکوکورتيكوئيد: هیدروکورتیزون، دگزامتازون
۱۵. گشاد کننده برونش: آمینوفیلین
۱۶. آنتاگونیستها (گیرنده های هیستامین، گیرنده دوپامین، نارکوتیک ...): کلرفنیرامین، متوکلوروماید، نالوکسان

۱۷. ضد ترشح اسید: رانیتیدین

۱۸. کربوهیدرات: دکستروز هیپرتونیک

۱۹. جانشین کلسیم، داروی کمکی در تعادل الکترولیت‌ها:

CALCIUMGLUONATE

۲۰. انواع سرم‌ها:

۱. دکستروز (هیپوتونیک)

۲. رینگر لاکتات، ۰.۹٪ سدیم کلراید (ایزوتونیک)

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
جدول - اعصاب اتونوم (سمپاتیک و پاراسمپاتیک) بر بعضی از سیستم عضوی	۱۴
بخش اول	۱۵
۱-۱- سمپاتیک و گشاد کننده برونش	۱۵
۱-۱-۱- ای نفین (۱/۱۰۰۰)	۱۵
۱-۱-۲- ای پنی (۱:۱۰۰۰۰)	۱۸
۱-۱-۳- سالیوتامول	۲۱
بخش دوم	۲۵
۱-۲- آنتی کولینرژیک (پاراسمپاتولیک)	۲۵
۱-۲-۱- آتروپین	۲۵
۱-۲-۲- هیوسین	۲۹
بخش سوم	۳۱
۱-۳- دوپامین هیدروکلراید	۳۱
بخش چهارم	۳۵
۱-۴- بافر سیستمیک	۳۵
۱-۴-۱- بیکربنات سدیم	۳۵
بخش پنجم	۳۹
۱-۵- ضد آریتمی	۳۹
۱-۵-۱- آمیودارون	۳۹
۱-۵-۲- لیدوکائین	۴۳

بخش ششم ۴۷

۴۷ ۱-۶- ضد تشنج و ضد صرع

۴۷ ۱-۱-۶- فنی توئین

۵۰ ۱-۶-۲- فنوباریتال

۵۳ ۱-۶-۳- دیازپام

بخش هفتم ۵۷

۵۷ ۱-۷- زرات ها

۵۷ ۱-۱-۷- NG

۵۸ ۱-۷-۲- نیوگاسیرین (زیرزبانی)

۶۰ ۱-۷-۳- نیتروگلیسرین (زیرزبانی)

۶۲ ۱-۷-۴- نیتروگلیسرین: (پری)

بخش هشتم ۶۵

۶۵ ۱-۸- دیورتیک قوس هنله

۶۵ ۱-۱-۸- فوروسماید

بخش نهم ۶۷

۶۷ ۱-۹- ضد هیپرتانسیون

۶۷ ۱-۱-۹- کاپتوپریل

۷۰ ۱-۹-۲- هیدرالازین هیدروکلراید

بخش دهم ۷۳

۷۳ ۱-۱۰- ضد درد مخدر

۷۳ ۱-۱-۱۰- سولفات مورفین

۷۶ ۱-۱۰-۲- متادون

بخش یازدهم ۷۹

۷۹ ۱-۱۱- ضد درد، مهارکننده عملکرد پلاکت

۷۹ ۱-۱۱-۱- آسپیرین

۸۳	بخش دوازدهم
۸۳	۱-۱۲- آنتی دوپامینرژیک، آنتی سایکوتیک
۸۳	۱-۱-۱۲- هالوپریدول
۸۷	بخش سیزدهم
۸۷	۱-۱۳- ضد پارکینسون
۸۷	۱-۱-۱۳- بی پریدین
۹۱	بخش چهاردهم
۹۱	۱-۱۴- کلورکورتیکوئید
۹۱	۱-۱-۱۴- هیدروکورتیز
۹۴	۱-۱-۱۴- دگزامتازون
۹۷	بخش پانزدهم
۹۷	۱-۱۵- گشادکننده برونش
۹۷	۱-۱-۱۵- آمینوفیلین
۱۰۱	بخش شانزدهم
۱۰۱	۱-۱۶- آنتاگونیست‌ها (گیرنده‌های هیستامین)
۱۰۱	۱-۱-۱۶- کلرفنیرامین
۱۰۴	۱-۱-۱۶- متوکلوروماید
۱۰۷	۱-۱-۱۶- نالوکسان
۱۱۱	بخش هفدهم
۱۱۱	۱-۱۷- ضد ترشح اسید
۱۱۱	۱-۱-۱۷- رانتیدین
۱۱۵	بخش هجدهم
۱۱۵	۱-۱۸- کربوهیدرات
۱۱۵	۱-۱-۱۸- دکستروز هیپرتونیک

بخش نوزدهم ۱۱۹

۱۹-۱- جانشین کلسیم، داروی کمکی در تعادل الکترولیت ها ۱۱۹

بخش یستم ۱۲۳

۱۲۳..... ۲۰-۱- دکستروز ۵٪

۱۲۶..... ۲۰-۱-۱-رینگر لاکتات

۱۲۹..... ۲۰-۲-رینگر

۲۰-۳- سديم کلرايد ۱۳۲

مقدمه

اورژانس پیش بیمارستانی یکی از سطوح سلامت در سطح جامعه می باشد که در سال های اخیر خراش های عملیاتی آن به شکل چشمگیری گسترش یافته است. مجموعه "داروهای اورژانس پیش بیمارستانی" طوری تدوین شده است که پزشک، پرستار و کلاً دانشجویان پزشکی و پیرا پزشکی و دیگر پرسنل دست اندرکار در درمان بتوانند ضروری ترین اطلاعات مربوط به داروهای مورد استفاده در اورژانس های پیش از بستری شدن را در اسرع وقت به دست آورند. یکی از مسائل حیاتی اهمیت در امر اورژانس پیش بیمارستانی بحث یکسان سازی تجهیزات مورد استفاده در آمبولانس ها در زمان ارائه خدمات به بیماران اورژانسی می باشد. یکی از اصلی ترین و حیاتی ترین تجهیزات، داروهای مورد استفاده در حیطه فعالیت های اورژانس پیش بیمارستانی است.

در این مجموعه، خواص فارماکولوژیک (مکانیسم اثر)، متابولیسم، موارد مصرف، منع مصرف، اشکال دارویی، موارد مصرف با احتیاط، دوز و طریقه مصرف و آثار جانبی نامطلوب داروهای اورژانس به طور مختصر و مفید و در عین حال با وضوح و تناسب بیان شده است.

با توجه به عدم وجود یک پروتکل یا چک لیست کلی رسمی در کشور در مورد داروهای اورژانس پیش بیمارستانی من و همکارانم بر آن شدیم تا به جمع بندی این اطلاعات پرداخته و کتاب خلاصه ای جهت استفاده تکنسین های عملیاتی در فیلد فراهم آوریم، امید است که پرسنل عزیز پیش بیمارستانی بتوانند دسترسی لازم در موقعیت های ضروری به اطلاعات دارویی مورد نیاز خود را داشته باشند.

نکته ۱: لازم به ذکر است که هدف ما از بیان case study صرفاً یادگیری بهتر و بیشتر مطالب بوده و ذکر این مثال‌ها به معنای استفاده صرف از آن دارو در همان مورد خاص نمی‌باشد.

نکته ۲: در مورد آثار جانبی لازم به یادآوری است که اگر پرستار یا پرسنل پیش بیمارستانی با این علائم برخورد نمودند باید فوراً پزشک مسئول را در جریان قرار دهند (۵۰-۱۰).

در پایان از زحمات آقای غلامرضا نوذری و آقای حمیدرضا فاتحی و مسئولین آموزش استان و شهرستان آق‌آباد، مرتضی قادری و محمدعلی هاشمی که در تهیه این کتاب ما را یاری دادند، سپاسگزاریم.

مؤلفین از رئیس دانشکده پرستاری و مامائی جناب آقای دکتر سیدعلی ناجی و همچنین اعضای هیئت علمی آن دانشکده برای فراهم آوردن محیطی سالم و آرام همراه با پژوهش قدردانی می‌نمایند.

ضمناً ذکر این نکته ضروری است که نظرات خیرات گان عزیز و صاحب نظران و پرسنل محترم اورژانس پیش بیمارستانی باعث دلگرمی ما در ارائه مطالب مفیدتر می‌باشد.

با تشکر
و من ... التوفیق

به نام ایزد یکتا

بی شک داروهای مورد استفاده در اورژانس پیش بیمارستانی یکی از مهمترین اجزایی است که برای مراقبت بهتر در بیماران منتقل شده به بیمارستان‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، لذا آشنایی بهتر و استفاده بجای صحیح از این داروها نه تنها در بهبود فرایند مراقبت‌های پیش بیمارستانی می‌تواند نقش به‌سزایی داشته باشد بلکه در نتیجه کلی مراقبت‌های بیمارستانی نیز می‌تواند نقش آفرین باشد لذا کار ارزشمند آقایان دکتر منانی و ایرانپور و زهتاب در نگارش یک کتاب جامع همراه با بومی‌سازی با داروها موجود در کشورمان می‌تواند کمک شایانی به گروه درمانی پیش بیمارستانی و پرستاران در ارائه بهتر خدمت به مددجویان باشد.

با آرزوی موفقیت در چه بیشتر این عزیزان

دکتر احمد احمادی

متخصص طب اورژانس

استادیار دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

عضو شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دی ماه ۱۳۹۲

جدول - اعصاب اتونوم (سمپاتیک و پاراسمپاتیک) بر بعضی از سیستم عضوی

پاراسمپاتیک		سمپاتیک		عضو
عمل	گیرنده	عمل	گیرنده	
- M_3 M_3	- انقباض انقباض	α_1	انقباض -	چشم عنبیه عضله شعاعی عضله منقبض عضله سیاری
M_2 - M_2	آهسته شدن - کاهش (دهلیزها)	β_1, β_2 β_1, β_2 β_1, β_2	تسریع تسریع افزایش	قلب گره سینوسی-دهلیزی پیس میکر نایجا انقباض پذیری
- - - -	- - - -	α β_2 شل بدن {انقباض} شل شدن	عقباض شل بدن {انقباض} شل شدن	عروق خونی پوست، عروق احشایی عروق عضلات اسکلتی اندوتلیوم
M_3 M_3	EDRF آزادسازی انقباض	β_3	شل شدن	عضله صاف برونش
M_3 M_3 M_3 M_1	انقباض شل بدن افزایش فعال شدن	$2\beta\alpha_2$, α_1	شل شدن انقباض -	دستگاه گوارش عضله صاف دیواره ها اسفکترها ترشح شبکه میزانتريک
- - - -	- - - -	α M α	انقباض افزایش افزایش	پوست عضله صاف پیلوموتور غدد عرق تنظیم کننده دما آپو کیرین (استرس)
- -	- -	β_2, α β_2, α	گلوکونوزنز گلیکوژنولیز	اعمال متابولیک کبد کبد